

Mfv.I.10.371/2014/3.

A Kúria a dr. Méhes Dávid Dániel ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Czine Gáspár ügyvéd által képviselt alperes ellen kártérítés megfizetése iránt a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnál 24.M.5311/2010. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.640.042/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Törvényszék 49.Mf.640.042/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 2010. július 26-ától állt az alperes alkalmazásában éjszakai hírlapkiosztó munkakörben. A felek a munkaszerződésben 90 napos próbaidőt kötöttek ki.

A felperes 2010. szeptember 27-étől táppénzes állományba került, és szubjektív látászavarokat állapítottak meg nála.

A 2010. október 7-én történt látótér vizsgálat alkalmával a kétoldali alsó látótér kiesést diagnosztizálták, és a felperest a neurológiai osztályra irányították. 2010. október 27-én koponya MR vizsgálatra került sor, amely vaszkuláris eredetű diszkrét fehérállományi laesiót mutatott.

A felperes a keresetében 2.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Hivatkozása szerint a látáskárosodása a megterhelő munkatevékenységével összefüggésben keletkezett, a munkáltató a jogszabályi kötelezettségének több alkalommal nem tett eleget, nem voltak biztosítva a megfelelő, biztonságos munkavégzési feltételek. A felperes munkakörére betanítás nem volt, a tevékenység szalag melletti munkavégzést jelentett, amelyet elvileg meg lehetett állítani, a munkatársak azonban azt nehezményezték. A felperest más, rakodási munkára is elhívták amikor is 30-40 kg-os csomagokat kellett emelnie.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.M.5311/2010/41. számú ítéletével a keresetet elutasította és a felperest perköltség fizetésére kötelezte.

Az elsőfokú bíróság elöljáróban hivatkozott a 27/1996. (VIII.28.) NM rendelet 2. § a) pontjára, amely szerint a foglalkozási megbetegedés a munkavégzés, a foglalkozás gyakorlása közben bekövetkezett olyan heveny és idült, valamint a foglalkozás gyakorlását követően megjelenő, vagy kialakuló idült egészségkárosodás

aa) amely a munkavégzéssel, a foglalkozással kapcsolatos, a munkavégzés a munkafolyamat során előforduló fizikai, kémiai, biológiai pszichoszociális és ergonómiai kóroki tényezőkre vezethető vissza,

ab) illetve amely a munkavállalónak az optimálisnál nagyobb vagy

kisebb igénybevételének a következménye.

A bíróságnak tehát elsődlegesen azt kellett vizsgálnia, hogy a felperes munkavégzésével, illetve foglalkozásával kapcsolatban milyen kóroki tényezők állapíthatók meg.

Az alperesnél tartott OMMF vizsgálatról készült határozatból megállapítható volt, hogy a munkáltatónál valóban többször volt munkavédelmi ellenőrzés, és a 2011. február 8-án tartott vizsgálatot követően a hatóság arra kötelezte az alperest, hogy a munkahelyek természetes és mesterséges megvilágításainak követelményeiről győződjön meg méréssel vagy becsléssel, és a kockázatértékelésben az azt végző munkavédelmi szakember azonosítható adatait tüntesse fel.

A bíróság igazságügyi munkavédelmi szakértő bevonását rendelte el, aki az általa tartott helyszíni szemle során rekonstruálta a munkavégzés körülményeit. Megállapította, hogy a szalagot, amely mellett a munkavállalók dolgoztak meg lehet állítani, így amennyiben a felperes úgy érezte hogy hibázott, akkor az egész szalagot is le tudta állítani a probléma megoldása érdekében.

A tanúvallomások és a munkavédelmi szakértői vélemény alapján a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy a felperes munkavégzése nem folyamatosan szalag mellett történő tevékenységet jelentett, a szemét két végpont között kellett irányítani, nevezetesen az előtte lévő kiszerelő asztal, illetve a szalag között volt szükség fejének elforgatására, és nem folyamatosan egy adott mozgópontra, azaz a szalagra kellett koncentrálnia.

A munkavédelmi szakértői véleményt a bíróság elfogadta, de az alperes által becsatolt kockázatbecslés alapján megállapította, hogy az nem tér ki a kémiai kockázatokra. A bíróság azonban sürgősségi tartatva a szakvélemény kiegészítését, mivel a felperes maga csatolta a 3. számú keresetkiegészítésének mellékleteként a részére 2010. november 19-én átadott orvosi emlékeztetőt, amely a nikkelérzékeny betegek részére tartalmaz teendőket. Ez az irat felsorolja azokat a tárgyakat, személyes és munkahelyi eszközöket, illetve élelmiszereket, amelyek érintését és fogyasztását a nikkelérzékeny betegeknek kerülniük kell. Ezek között a folyóiratok nem szerepelnek.

Az OMMF vizsgálat során az is rögzítésre került, hogy az adott munkahelyen ólomexpozíció nincs, ólommal sem nyomdai, sem egyéb tevékenységet nem végeznek. A felperes hozzátartozója jelezte, hogy OMFI-nál eljárást kezdeményezett a foglalkozási megbetegedés kivizsgálása érdekében, az ítélet meghozataláig azonban erre vonatkozóan kivizsgálási anyag nem került csatolásra.

A foglalkozási megbetegedések esetén csak jogszabályi vélelem az, hogy egy adott munkakörre jellemző ártalmas körülmények, kockázati tényezők idézték elő a megbetegedést. A felperes a perben semmilyen módon nem bizonyította, hogy a munkakörében olyan ártalmas körülmények, illetve kockázati tényezők voltak, amelyek következtében betegedett meg. Az alperes jogellenes magatartása nem volt megállapítható annak ellenére sem, hogy a szakértői vélemény

néhány munkavédelmi szabályszegést felsorolt.

Az igazságügyi orvosszakértő megállapította, hogy ha a felperes nikkelerzékenysége fennáll, a munkába állása előtt célszerű lett volna érzékenységi vizsgálatot végeztetni, egyéb fennálló betegségei azonban a felperest nem tették alkalmatlanná a munkakör ellátására. Ezzel összefüggésben a bíróság kifejtette, hogy szükségtelen volt az, hogy a foglalkozás-egészségügyi orvos nikkelerzékenységre vizsgálja a felperest, mivel semmilyen adat nem merült fel a perben arra vonatkozóan, hogy az alperesnél történt munkavégzése során nikkeltartalmú anyagokkal, tárgyakkal érintkezett volna.

Az elsőfokú bíróság az igazságügyi orvosszakértői véleményt bizonyítékként elfogadta annak alátámasztására, hogy a felperesnél foglalkozási megbetegedés nem alakult ki, és jelenleg sem állapítható meg. Időközben a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal elsőfokú és másodfokú szakorvosi bizottsága is vizsgálta a felperest, és ezek sem állapították meg a foglalkozási eredetű egészségkárosodását.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Törvényszék 49.Mf.640.042/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, a felperesnek munkavállalói költségkezdvezményt engedélyezett, és rögzítette, hogy a kereseti és a fellebbezési eljárás illetéke az államot terheli.

A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a perben csak azt vizsgálhatta, miszerint a felperes a munkavégzésével összefüggésben foglalkozási megbetegedést szerzett-e.

A felperes megbetegedései az üzemorvosi vizsgálatot végző orvos előtt ismertek voltak, ezek mellett tartotta alkalmasnak a munka végzésére. Nem nyert bizonyosságot a perben, hogy a felperes egészségi állapotának rosszabbodását a szállítószalag gyorsasága, vagy a csomagok súlya OKOZTA, illetőleg a felperes azt sem igazolta kétséget kizáróan, hogy a pszichés megbetegedései (alvászavar, stressz) a munkaviszonnyal összefüggésben keletkeztek.

Az 1992. évi XXII. törvény (rég. Mt.) 174. §-ának (4) bekezdése alapján a perben a felperesnek kellett bizonyítania, hogy az állítása szerinti körülmények voltak azok, amelyek miatt az egészségében romlás következett be, illetőleg a foglalkozással összefüggésben további betegségeket szerzett. Ezen bizonyítási kötelezettségének azonban nem tett eleget.

Az igazságügyi munkavédelmi szakértő véleménye szerint sem bizonyított, hogy a felperes látása a munkahely rossz megvilágítása miatt romlott. A perben megállapítást nyert, hogy az alperesi telephelyen neonvilágítást alkalmaztak, amely nem okozhatja az alsó látótér kiesést. Ezért a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság következtetésével.

Az elsőfokú bíróság azt is helytállóan állapította meg, hogy a nikkelerzékenység kapcsán nem volt szükség további vizsgálatra. A nikkell expozíció lehetősége a foglalkoztatással összefüggésben fel

sem merült, ennek a tényét sem tudta a felperes a perben bizonyítani. Az elsőfokú bíróság a feltárt körülményeket összevetve a felperes egészségi állapotára vonatkozó adatokat helyesen értékelte, helyesen vonta le az ítéletben megjelenített következtetéseit.

A jogerős ítélet ellen a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, és annak hatályon kívül helyezése mellett a jogszabályoknak megfelelő határozat hozatalát kérte az alperes perköltségben való marasztalása mellett. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a bíróság az új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

A felülvizsgálati érvelés szerint a jogerős ítélet a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében meghatározott, a bizonyítás eredményének mérlegelésére vonatkozó rendelkezést megszegte.

Az igazságügyi műszaki munkavédelmi szakértő véleményében rögzítette, hogy az alperes formailag szervezett, előre kijelölt munkabiztonsági oktatásban nem részesítette munkába állása előtt a felperest, ezáltal megsértette az Mvt. 55. § (1) bekezdésében írtakat. A kockázatbecslés nincs kidolgozva a munkavállalókat érő kémiai kockázatokra, veszélyekre, nincsenek azonosítva a veszélyeztetett munkavállalók, és nincs meghatározva a szükséges megelőző intézkedésekért felelős személy sem. A munkaeszközök állapota balesetveszélyes volt, a szállítószalagoknál a munkáltató a műanyagpántoláshoz, tapétavágó használatához, az újságok feldolgozásához a dolgozók részére nem biztosított egyéni védőeszközt.

Nem zárható ki az a vélelem, hogy a felperes szem megbetegedése és a munkahely nem kellő szintű megvilágítása között bizonyos korreláció felfedezhető. A szakértői véleményben rögzítésre került, hogy az alperes által összeállított munkahelyi kockázatbecslés hiányos. Az alperes azzal, hogy nem foglalkozott a kémiai szempontból esetlegesen veszélyes anyagok alkalmazásából esetlegesen kialakuló kockázatok becslésével, mulasztást és szabályszegést követett el.

Az orvosszakértői lelet és vélemény rögzíti, hogy a nikkelérzékenység tudatában célszerű lett volna a vizsgáló orvosnak erre nézve vizsgálatot végeztetnie, és ennek ismeretében döntenie az alkalmasságról. Tényszerű, hogy a vizsgáló üzemorvos tisztában volt a nikkelérzékenységgel, hiszen az általa készített adatlapon az feltüntetésre került. Tényszerű, hogy az üzemorvos a látótér kiesésről is tudott, hiszen rögzítette azt. A világítás nem volt megfelelő, és ez hatással lehetett a felperes munkavégzésére. Ez utóbbi tényekkel az orvosszakértő nem foglalkozott, így szükségszerű lett volna a szakértő véleményének kiegészítése már azon oknál fogva is, mert nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a munkaviszony fennállását követő felperesi megbetegedések összefüggésbe hozhatók-e az alperesnél végzett munkával. A szakértő nem foglalkozott a felperes nikkelérzékenysége és az alperesnél használt kémiai vegyületek irritatív hatása közötti

összefüggésekkel.

A szakértői vélemények alapján elmondható, hogy a munkaviszony során használt kémiai vegyületek, illetve a munkahely nem megfelelő szintű megvilágítása a nikkelérzékeny és látótér kiesésben szenvedő felperes állapotára befolyással lehettek. Az állapotrosszabbodás munkaviszonnyal való összefüggése tekintetében a bizonyítás - figyelemmel az orvostudomány adott fejlettségi szintjére - a felperest terheli. Az összefüggés bizonyításának az eset egyedi sajátosságaihoz igazodóan kell megtörténnie. Az adott esetben azt kellett vizsgálni, hogy meghatározott munkakörülmények között huzamosabb ideig történt munkavégzés esetén a megbetegedés, illetve a természetes kórokú megbetegedésre gyakorolt állapotrosszabbító hatás valószínűsítése milyen mértékű, az összefüggés fennállását megalapozó nagyobb fokú valószínűség megállapítható-e. A szakvélemény kiegészítésével, szükségszerű felülvélemény beszerzésével vizsgálni kellett volna a részoki összefüggést. Tisztázni szükséges, hogy a felperesnél miért nem végezték el a nikkelérzékenységre tekintettel az ún. Prick-tesztet, amelynek hiányában készült el az orvosszakértői vélemény.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogerős ítélet helytállóan fejtette ki, hogy jelen esetben kizárólag az volt vizsgálható, hogy a felperes az alperesnél végzett rövid ideig tartó (két havi) munkavégzése során szerzett-e foglalkozási megbetegedést.

Az eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást abban a kérdésben, hogy a felperes nem bizonyította, miszerint a munkakörének ellátása során olyan ártalmas körülmények, kockázati tényezők voltak, amelyek az egészségi állapotának rosszabbodását idézték volna elő [Pp. 164. §, Mt. 174. § (4) bekezdés].

A munkáltató felelőssége nem volt megállapítható a munkavállaló egészségromlásával összefüggésben annak ellenére sem, hogy a munkavédelmi szakértői vélemény néhány szabályszegést az alperes terhére rótt. Ezek azonban a felperes egészségi állapotának rosszabbodásával okozati összefüggésbe nem hozhatók. Ezért alaptalan a felperes felülvizsgálati kérelmének azon hivatkozása, hogy az alperesnél nem volt megfelelő a munkavédelmi oktatás, a kémiai anyagok szempontjából nem volt jó a kockázatbecslés, illetve balesetveszélyes szerszámok álltak a munkavállalók rendelkezésére. A felperes az igényét látótér kiesésre, illetve nikkelérzékenysége ellenére történő foglalkoztatására alapította, amelyek a fentiekkel nem hozhatók összefüggésbe.

Az eljáró bíróságok jogszabálysértés nélkül fogadták el a szakvélemény aggálytalan megállapításait abban a körben, hogy nem bizonyított, hogy a felperes látásának romlása a munkahely megvilágításával hozható összefüggésbe. A neoncsövek alkalmazása pedig látótér kiesést nem eredményezhet.

Az elsőfokú bíróság ítélete - amelynek következtetéseit a másodfokú bíróság is maradéktalanul osztott - helytállóan és részletesen vizsgálta a felperes foglalkozás-egészségügyi dokumentációját. Megállapítható volt, hogy a munkaviszony létesítését megelőzően az orvos a felperes munkaköréhez tartozóan feltárta a kockázatokat, részletesen rögzítette a fennálló betegségeit, és ezután minősítette alkalmasnak a tevékenység ellátására. Bizonyított volt, hogy a felperes a munkavégzés során olyan feladatot nem látott el, amely a nikkelérzékenységet hátrányosan befolyásolhatta volna, nikkeltartalmú anyagokkal nem érintkezett.

A fentieket erősítette meg a Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal első- és másodfokú szakorvosi bizottságának véleménye is, amelyek szintén nem támasztották alá a felperes foglalkozási eredetű egészségkárosodását, és erre figyelemmel a munkáltató kártérítési felelősségét [Mt. 174. § (1) bekezdés].

Az eljáró bíróságok a rendelkezésre álló adatokat, bizonyítékokat, a felek nyilatkozatait a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelően egybevetés útján, összességében értékelték, melyről a Pp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően indokolási kötelezettségüknek eleget téve jogszerűen számot adtak. Mérlegelésük megfelelt a logika szabályainak, nem minősült iratellenesnek, vagy kirívóan okszerűtlennek. A beszerzett adatok alapján a bíróságok helytálló döntést hoztak, a szakvéleményben foglaltakat megfelelően értékelték, annak kiegészítése szükségtelen volt.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felülvizsgálati eljárásban az alperesnek igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján.

A felülvizsgálati eljárási illetéket a felperes munkavállalói költségkedvezményére tekintettel a Pp. 359/A. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2015. február 11.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró
A kiadmány hitelélül: Nné tisztviselő